Vnútroštátne právne predpisy

Poljska

Táto stránka vám poskytne informácie o právnom systéme v Poľsku.

Poľsko je republikou s demokratickou formou vlády. Zákonodarná moc je zverená parlamentu, ktorý tvorí dolná komora – **Sejm** – a horná komora – **Senát**. Výkonná moc je zverená **prezidentovi Poľskej republiky (Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej)** a **Rade ministrov (Rada Ministrów)**. Súdna moc je zverená súdom a tribunálom.

Poľský právny systém je založený na kontinentálnom právnom systéme (**tradícia kontinentálneho práva**). Všeobecné súdy v Poľsku sú **odvolacie súdy (sądy apelacyjne)**, **krajské súdy (okreg) (sądy okręgowe)** a **okresné súdy (rejon) (sady rejonowe)**. Tieto súdy sú príslušné na prerokovávanie trestnoprávnych vecí, občianskoprávnych vecí, rodinných vecí a záležitostí maloletých, pracovnoprávnych vecí a vecí týkajúcich sa sociálneho zabezpečenia.

Správne súdnictvo patrí pod pôsobnosť Najvyššieho správneho súdu (Naczelny Sąd Administracyjny), ktorý vykonáva súdnu kontrolu nad verejnou správou.

Najvyšší súd (Sąd Najwyższy) je najvyšší ústredný súdny orgán Poľskej republiky a tým aj najvyšší odvolací súd. Hlavnými úlohami Najvyššieho súdu sú výkon spravodlivosti v Poľsku (spolu so všeobecnými, správnymi a vojenskými súdmi), posudzovanie kasačných sťažností ako formy mimoriadneho opravného prostriedku a prijímanie rozhodnutí týkajúcich sa výkladu práva.

Ústavný tribunál (Trybunał Konstytucyjny) je justičný orgán. Je príslušný rozhodovať o:

súlade prijatého zákona s ústavou

sporoch o právomociach orgánov ústrednej štátnej správy

súlade cieľov a činností politických strán s ústavou

ústavných sťažnostiach podaných občanmi

Anglické znenie zákona, ktorým sa riadi Ústavný tribunál, a ostatné súvisiace zákony sú na webovej stránke Ústavného tribunálu Poľska.

Pramene práva

Prameňmi poľského práva sú ústava, zákony, ratifikované medzinárodné zmluvy a ostatné právne predpisy. Ústava sa považuje za najdôležitejší prameň poľského práva. Obsahuje informácie o poľskom právnom systéme, inštitucionálnom usporiadaní, justičnom systéme a miestnych orgánoch. Zahŕňa aj politické slobody a práva. V súčasnosti platná Ústava bola prijatá v roku 1997. Text poľskej ústavy je dostupný na webovej stránke Dolnej komory poľského parlamentu (Sejm) v poľštine, angličtine, nemčine, francúzštine a ruštine.

Druhy právnych nástrojov - opis

Zákony (ustawy) sú všeobecne záväzné právne nástroje, ktoré upravujú významné otázky. Predmetom zákona môže byť akákoľvek otázka. V niektorých prípadoch ústava ukladá povinnosť upraviť konkrétnu záležitosť zákonom, napríklad rozpočet alebo právne postavenie občanov.

Podľa poľskej ústavy, niektoré **medzinárodné zmluvy (umowy międzynarodowe)** musia byť pred ratifikáciou potvrdené zákonom, ktorý musí prijať parlament a podpísať prezident. Patria sem otázky ako sú aliancie, politické alebo vojenské zmluvy, slobody občanov, práva a povinnosti a členstvo v medzinárodných organizáciách a ostatné otázky, ktoré upravuje ústava.

Nariadenia (rozporządzenia) vydávajú riadiace orgány, ktoré sú uvedené v ústave ako orgány oprávnené zo zákona.

Rada ministrov je oprávnená vydávať **uznesenia (uchwały)** internej povahy, ktoré sú záväzné len pre organizačné subjekty, ktoré sú podriadené inštitúcii vydávajúcej uznesenie; tieto uznesenia nemôžu tvoriť právny základ pre prijímané rozhodnutia, ktoré sa týkajú občanov, právnických osôb a iných subjektov.

Orgány miestnej samosprávy a miestne orgány štátnej správy môžu na základe oprávnenia zo zákona prijímať **miestne právne predpisy (akty prawa miejscowego)**, ktoré platia pre oblasti patriace pod ich správu.

Hierarchia právnych noriem

Ústava je základný prameň poľského práva. Ostatnými normami podľa hierarchie sú: ratifikované medzinárodné zmluvy, nariadenia, smernice a rozhodnutia Európskej únie, zákony, nariadenia a predpisy miestnych orgánov.

Inštitucionálny rámec

Inštitúcie zodpovedné za prijímanie právnych predpisov

Zákonodarnú právomoc vykonávajú dve komory **poľského parlamentu -** Sejm a Senát. Poslanci sú volení na **štvorročné funkčné obdobie**. Právo predkladať legislatívne návrhy majú poslanci, prezident Poľskej republiky a Rada ministrov. Právo prekladať legislatívne návrhy má aj skupina **aspoň 100 000 občanov**, ktorí majú právo voliť vo voľbách do Sejmu.

Sejm posudzuje legislatívne návrhy v troch čítaniach. Po prijatí návrhu Sejmom aj Senátom, sa tento návrh posiela prezidentovi na podpis. Prezident sa pred podpísaním návrhu môže obrátiť na Ústavný súd, aby posúdil jeho súlad s ústavou.

Rada ministrov zabezpečuje vykonávanie **zákonov**, vydáva **nariadenia**, uzatvára **medzinárodné zmluvy, ktoré si vyžadujú ratifikáciu**, a prijíma alebo vypovedá **iné medzinárodné zmluvy**.

Rozhodovací proces

Iniciatíva

Legislatívne návrhy môžu predkladať poslanci, Senát, prezident republiky, rada ministrov a skupina aspoň 100 000 občanov oprávnených voliť vo voľbách do Sejmu.

Vo väčšine prípadov predkladá návrhy Rada ministrov alebo poslanci.

Legislatívny návrh s odôvodnením musí predložiť **predseda Sejmu (Marszałek Sejmu)**, ktorý ho postúpi prezidentovi republiky, Senátu a predsedovi Rady ministrov (premiérovi).

Prejednávanie

Sejm posudzuje legislatívne návrhy v troch čítaniach. Návrhy posudzujú aj určené komisie Sejmu a Senátu.

Schválenie

Senát musí **do 30 dní od predloženia** návrh schváliť bez zmien a doplnení, prijať pozmeňovacie návrhy alebo rozhodnúť o jeho úplnom zamietnutí. **Sejm** môže zamietnuť zmeny a doplnenia Senátu len absolútnou väčšinou hlasov za prítomnosti aspoň polovice zákonom stanoveného počtu poslancov.

Vyhlásenie

Po skončení prejednávania v Sejme a Senáte, predseda Sejmu musí predložiť prijatý návrh prezidentovi na podpis. Prezident republiky musí tento návrh podpísať do 21 dní od jeho predloženia a musí nariadiť jeho uverejnenie v Zbierke zákonov Poľskej republiky (Dziennik Ustaw). O štrnásť dní neskôr zákon nadobudne účinnosť. Dátum **nadobudnutia účinnosti** však môže byť uvedený v znení návrhu zákona. Podľa poľského právneho systému sa môže návrh zákona zrušiť iba iným zákonom. Deň, keď právny predpis alebo zákona stratia účinnosť, musí byť uvedený v znení právneho predpisu alebo zákona.

Právne databázy

Právne predpisy od roku 1918 nájdete na webovej stránke poľskej právnej databázy (Sejmu) spolu so zoznamom týchto predpisov.
Prístup do databázy je **bezplatný**.
Posledná aktualizácia: 01/02/2024

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzií na tejto webovej lokalite spravujú príslušné členské štáty. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu. Európska komisia vylučuje akúkoľvek zodpovednosť za akékoľvek informácie alebo údaje obsiahnuté alebo uvedené v tomto dokumente. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.